

Írb?l írva 2 - Népszámlálás 2011

2011 április 17. Flag

Szöveg méret

90
Mentés

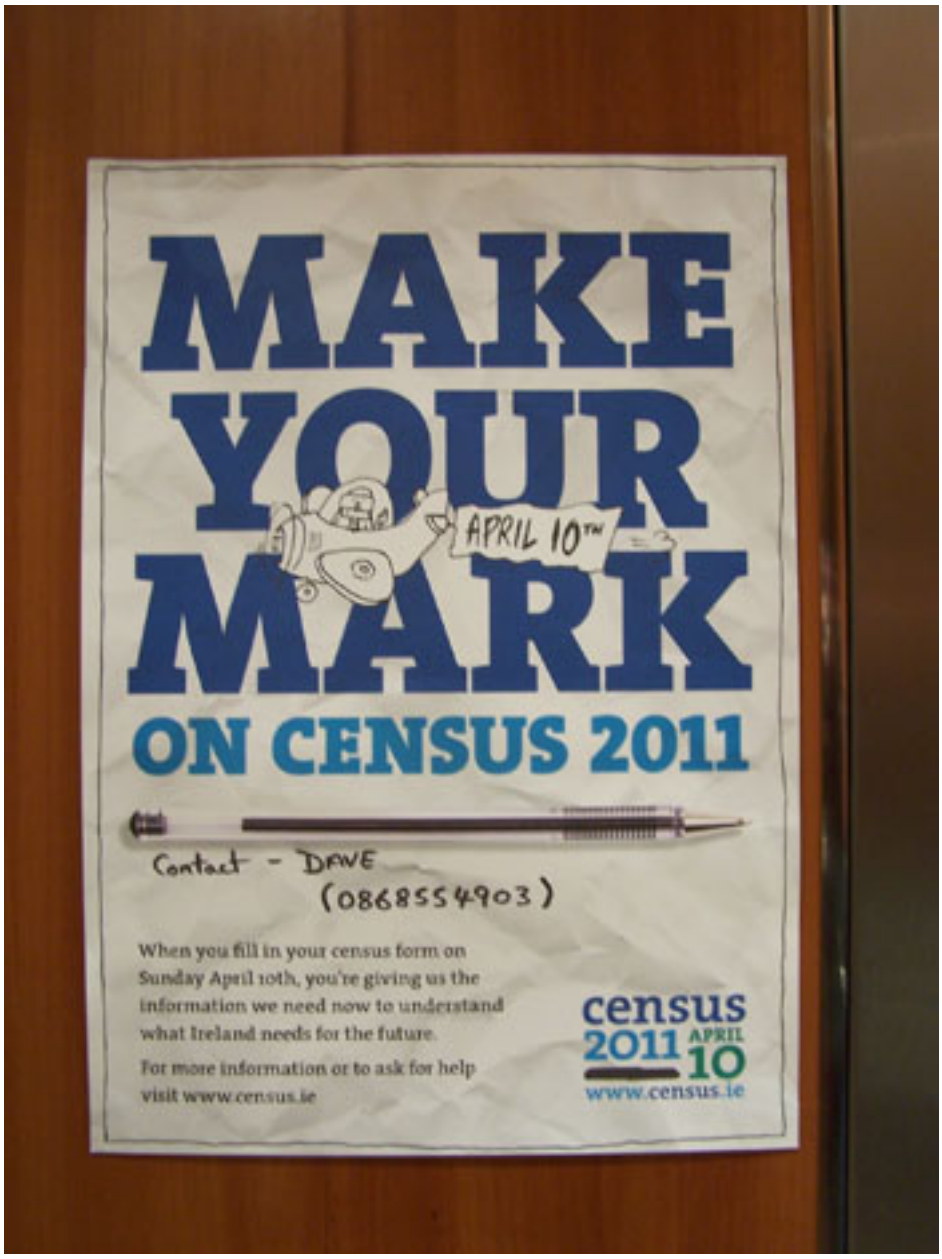
- 0

Értékelés kiválasztása Még nincs értékelve

Mérték

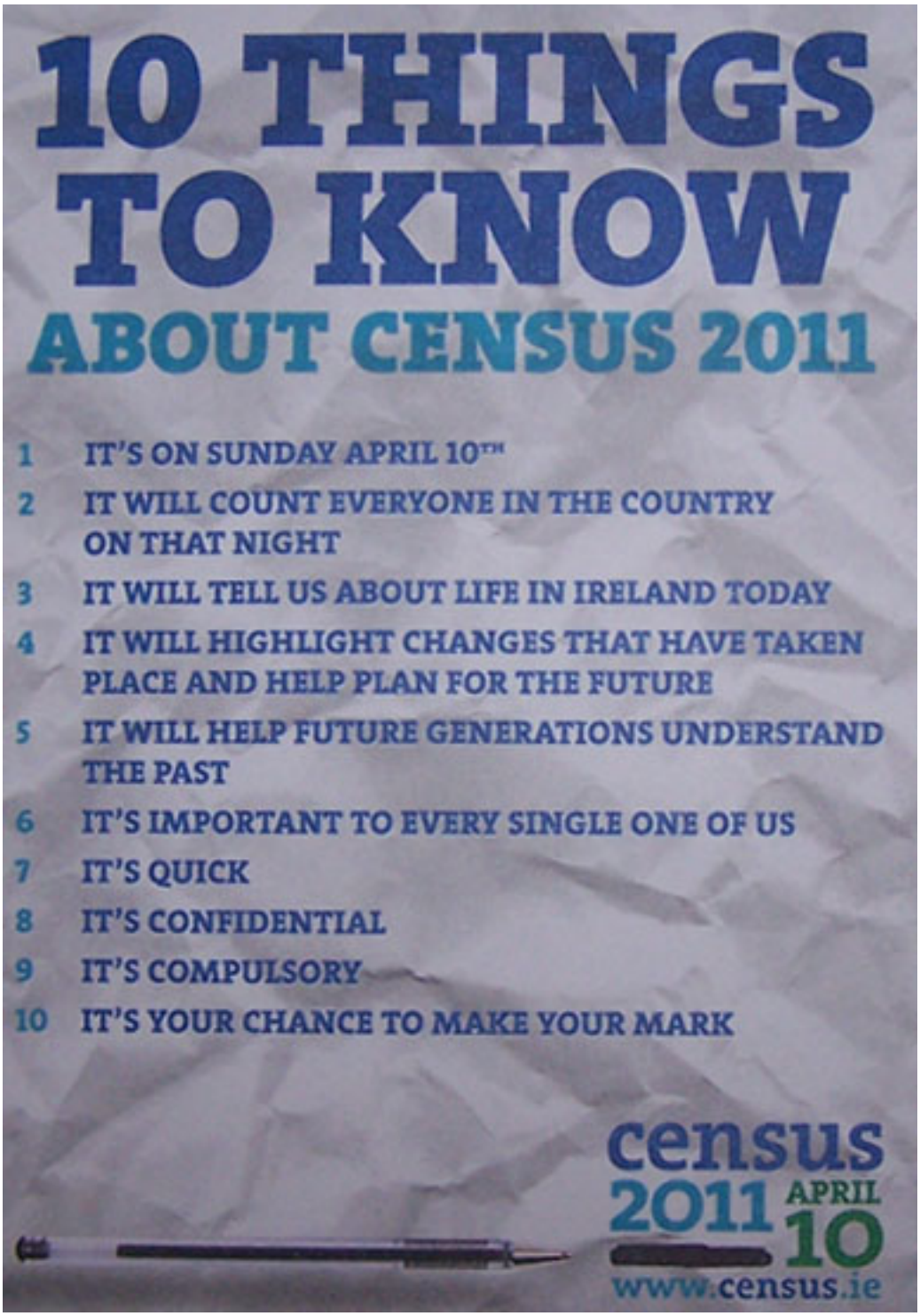
A hét elején egy szakmai konferencián vettem részt, ahol az Egyesült Államokból érkezett el?adó meghökkenésének adott hangot, hogy noha kevesebb mint egy napra érkezett Írországba, ki kell töltenie a népszámlálási kérd?ívet. Nos, igen, Írországban népszámlálás zajlik. Az elkövetkez? bekezdések ennek folyamatával ismertetik meg az olvasót, így akit hidegen hagy a téma, már kattinthat is valamely navigációs gombra.

Az ír népszámlálás illusztrálásához keresve sem találhattam volna jobbat a Tennessee államból érkezett szakembernél. Az összeírás ugyanis, akárcsak más országokban, itt is hosszú heteket vesz igénybe. Azonban az adatszolgáltatás (ha úgy tetszik mintavétel) dátuma kötött: 2011. április 10. Minden férfit, n?t, gyermeket, aki április 10-én éjfélkor az országban tartózkodik, meg kell számlálni. Így szól a rendelkezés. És mivel az el?adónk vasárnap éjjel, de még éjfél el?tt érkezett, hiba hagyta el az országot másnap délután, a kérd?ívet köteles volt kitölteni és távozáskor a reptéren leadni.

Aki emlékszik még a tíz évvel ezel?tti magyarországi összeírásra, vagy csak a józan ész elvét követi, talán furcsállhatja, miért kell a turistákat, vendégeket, látogatókat is belevenni a cenzusba. Ám ha komolyabban belegondolunk, el kell ismerni, van értelme. Kiváltképp egy ennyire 'olvasztótégely' országban, mint Írföld. Hiszen, ha pontos képet szeretnénk kapni egy ország populációjáról, mindenféle tekintetbéli megoszlásáról, akkor igenis figyelni kell, mennyi az ideiglenesen itt tartózkodók száma. Igaz, ez a szám gyökeresen változhat egy év alatt, példaként említeném a nemrég lezajlott ír nemzeti ünnepet, Szent Patrik napot, amikor is a turisták száma jelent?sen nagyobb, mint a csendes áprilisi hétvégén. Ez a mér?szám tehát egyszerre hasznos és csalóka, de ennek kezelése az itteni statisztikai hivatalra tartozik.
Magyarországon 2011 ?szén lesz népszámlálás. Így összevetni az ittenivel csupán a már említett 2001-es cenzust lehet. Attól egy másik mozzanatban is eltér az ír: a kötött id?pontban. Emlékeim szerint, amikor tíz éve felkeresett minket a kérdez?biztos, az akkori, tehát a kérdezés id?pontjában valós adatokat rögzítette. Hányan lakunk, mi a foglalkozásunk satöbbi. Akihez másnap jutott el, ott a másnapi adatokat rögzítette. Ez, a matematikus-statisztikus

elme számára apró vészcseng?ket indít be. A magyar népszámlálás sem egy napon zajlott, az id?beli szétnyúlás, elhúzódás a mérési eredmény torzulását okozhatja. Ennél mindenképpen jobb az egy adott id?pontban (tizedike éjfél) történ? mintavétel. Ám hogyan zajlik ez a gyakorlatban?
A legf?bb fogalom, amihez az élet sok részén itt hozzá kell szokni, és amely igaz a cenzusra is: a bizalom. Kérdez?biztosok járták végig a teljes lakosságot március közepe óta. El?ször plakátokon, majd a postaládában hagyott röplapokon hívták fel a figyelmet, hogy nemsokára tiszteletüket teszik. Aztán amikor személyesen megjelentek, el?zetes felmérést végeztek, hogy az adott címen április 10-én mennyien lesznek, átadták az üres kérd?íveket, pontosan elmagyarázták, hogyan kell kitölteni, telefonszámot cseréltek a lakókkal és megbeszéltek egy id?pontot, körülbelül mikor jönnek a kitöltött lapokért. A kérd?ívek kitöltése mindenkinek egyéni feladata, de aki nem képes megbirkózni vele, természetesen kérheti a kérdez?biztos segítségét.
A kitöltött kérd?íveket aztán április 11 és május 9 között gy?jtik be, begy?jtéskor ellen?rizve, hogy minden kérdés megválaszolásra került-e. Az ellen?rzés gépesített, a kérdez?biztos nem olvas végig minden választ. Ezzel elkerülve azt, hogy a valaki számára esetleg kényelmetlen bizonyos kérdés (vallás, nemzetiség), akkor ne egy vadidegennek adjon választ, csak a papírlapnak. A cenzus egyfajta fordított kvízjáték.

Ha valaki ?szintén kitölti, nem kap, nem nyer semmit, ám ha valótlan adatokat ad meg és ez kiderül, akkor akár 25.000 Euró bírságot is kiszabhatnak rá. Ezért a szúrópróba szer? ellen?rzés. Nálam még nem járt az összeíró, de volt munkatársam, akinél már igen, és rákérdezett, hány éves a kisfia. Amikor megtudta, hogy tíz hónapos a kicsi, azonnal rámutatott, hogy a csöppség esetében az „Az országban tartózkodott-e tizenkét hónappal ezel?tt?” kérdésre helytelen az „igen” válasz és ott, azonnal javította. (A magzatokra, újszülöttekre vonatkozó ír törvényeket és magyar összehasonlítását ebben az írásban mell?zöm.) De elkerülik a másik oldal tévedését is. Tíz évvel ezel?tt, határozottan emlékszem, a cenzor „elfelejtette” megkérdezni a vallási hovatartozásunkat és az alatta lev? összes kérdést.
Ismét csak a 2001-es magyar emlékeimmel összevetve az itteni kérd?ív meglep?en rövid. Egyetlen oldal, tizennégy kérdés vonatkozik a lakóhelyre, majd minden ott tartózkodó két oldalon mintegy két tucat kérdésre kellett, hogy válaszoljon.

És ennyi. A lakás (ház, bérlemény) tulajdonosa aláírásával igazolta az adatok valósságát az utolsó oldalon, majd a várakozás ideje köszöntött be. Mint mondtam, nálam még nem járt a biztosom, begy?jteni a kérd?ívet. De nem sürgetem, május 9 még messze van.

Papp Attila

Ír infó: Az ír lakosság százalékban kifejezhet?, azaz szignifikáns része mozgó táborokban, lakókocsi-karavánokban él. Err?l nem csak a *Blöff (Snatch)* cím? film idevágó jelenetei szolgálnak információval, hanem maga a népszámláló kérd?ív is, rögtön az els? kérdésében. A válaszként megadott négy f? épülettípus ugyanis a ház, lakás vagy apartman, kiadó szoba és a karaván vagy mozgó szálláshely.

Ajánló